

การดูแลสุขภาพแบบทางเลือกและแบบผสมผสานของสตรีตั้งครรภ์ไทยในภาคใต้
Alternative and Complementary Care Among Thai Pregnant Women in
the Southern Region.

รศ. เยาวเรศ สมทรัพย์

รศ. ฐิติพร อิงคถาวรวงศ์

รายงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยการดูแลสุขภาพแบบทางเลือกและแบบ
ผสมผสานของสตรีตั้งครรภ์ไทยในภาคใต้ ได้รับการสนับสนุนจากเงินรายได้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจวิธีดูแลสุขภาพแบบทางเลือกและแบบผสมผสาน วัตถุประสงค์ ความถี่ ระยะเวลาที่ใช้ในการดูแลสุขภาพแบบผสมผสาน ค่าใช้จ่าย ผลดี ผลเสีย ความพึงพอใจ และความตั้งใจแนะนำต่อ กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีตั้งครรภ์ที่อาศัยในภาคใต้ทั้งตอนบนและตอนล่างจำนวน 400 ราย คัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดูแลสุขภาพแบบผสมผสานควบคู่ไปกับการดูแลที่ได้รับจากสถาน บริการสุขภาพ ไม่มีกลุ่มตัวอย่างรายใดใช้การดูแลแบบทางเลือกอย่างเดียว โดยกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งมีประวัติการ ดูแลสุขภาพแบบผสมผสานมาตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ และใช้ต่อเนื่องมาในการตั้งครรภ์แต่ละครั้งในอดีต ซึ่งการ ตั้งครรภ์ปัจจุบันทุกรายใช้การดูแลสุขภาพแบบผสมผสานในไตรมาสที่ 3 วิธีการดูแลสุขภาพแบบผสมผสานที่ใช้ มากที่สุด 5 อันดับแรกคือ นวด สวดมนต์หรือสวดดูอาร์ อาหารเสริม สุขอนามัย และการออกกำลังกาย เหตุผล หลักที่ใช้เพื่อต้องการให้ตนเองมีสุขภาพดี มีความถี่ในการดูแลทุกวัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 410.35 บาท ผลดีที่ได้รับคือ ไม่มีผลข้างเคียงใดๆ ไม่พบผลเสียจากการดูแลสุขภาพแบบผสมผสาน มีความพึงพอใจในการดูแลสุขภาพแบบ ผสมผสานในระดับมาก แหล่งข้อมูลที่แนะนำใช้การดูแลสุขภาพแบบผสมผสานเป็นบุคคลในครอบครัวหรือญาติ พี่น้อง มีความต้องการคำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแบบผสมผสานจากบุคลากรในทีมสุขภาพ เกี่ยวกับประโยชน์หรือข้อดีของการดูแลสุขภาพแบบทางเลือก และกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจที่จะแนะนำให้สตรี ตั้งครรภ์รายอื่นใช้การดูแลสุขภาพแบบผสมผสาน

คำสำคัญ: การดูแลสุขภาพแบบทางเลือกและแบบผสมผสาน สตรีตั้งครรภ์ ภาคใต้ของประเทศไทย

Abstract

The purpose of descriptive research was to explore type, objective of the use, frequency, beginning state, expenses, advantage, disadvantage, satisfaction, and the intention to suggest the other about alternative and complementary care. Four hundred pregnant women in the upper and lower part of the southern region of Thailand were selected by multistage random sampling. This study was conducted from September 2012 to March 2013. Questionnaires-based interview were used for data collection. Frequency, mean, standard deviation were employed for data analysis.

The finding revealed that all subjects used the complementary care along with service care from the hospital. None of them used only alternative care. More than half of the subjects had experienced the complementary care before pregnancy, and continued with this care until the last pregnancy. This present pregnancy, the all used complementary care in the third trimester. Top five of complementary care which have been used by subjects were massage, pray or duar-pray, supplementary diet, aromatherapy and exercise. The main reason that subject choose these cares was to nurture their health, they mostly used every day. The average expenses for these complementary care cost 410.35 baths. The advantage of complementary care was free from any side-effects, and there was no disadvantage for using these. Also, they experienced high satisfaction in using complementary care. Family and cousin were key source of information for them. Subjects needed more information about the benefit of each complementary care from health care providers. Furthermore, they intend to suggest another pregnant women using complementary care

Key words: Alternative and complementary care, pregnant women, Southern region of Thailand